

በአዋጅ ቁጥር 1112/11 የምግብን ጥራትና ደንበኝነት የማረጋገጥ ተግባር

የምግብ እና የመድኃኒት አስተዳደር አዋጅ ቁጥር 1112/11 በግልፅ እንዲስቀመጠው ምግብ ማለት “በክፍል ወይም ሙሉ በሙሉ ተዘጋጅቶ ለሰው ምግብነት የሚውል ነገር ሲሆን ገበያ ላይ የዋለ ወይም ለተጠቃሚ አገልግሎት የቀረበ ዕቃዎች፣ የዕቃዎች ውጤት እና የእንስሳ ተዋጋዎች የምግብ ጨው፣ ውኃ፣ አልኮል ወይም ሌላ መጠጥ እና ምግብ ለማምረት ወይም ለማከም የሚውል ማንኛውንም ንጥረ-ነገር የሚያካትት ሆኖ መድኃኒትነት፣ የውበት መጠበቂያና ጎምባሆን እያካትትም” ይላል።

ይህ አዋጅ በዋናነት ደንበኝነት ባልተጠበቀ ምግብ ምክንያት በተጠቃሚ ላይ ሊደርስ የሚችለውን የጤና ጉዳት መከላከልና መቆጣጠር አስፈላጊ በመሆኑ የወጣ ሲሆን በተለይ ምግብን በተገቢው መንገድ በማምረት፣ በመያዝ፣ በማከማቸት፣ በማጓጓዝ ወይም ለተጠቃሚ በማቅረብ ላይ የሚገኙ ለጤና ተስማሚ እንደሆኑ የሚረጋገጥበት አሠራር የሆነውን የምግብን ደንበኝነት የማረጋገጥ ሥራ ተገቢነትን ትኩረት አግኝቶ መሠረት እንዳለበት ይደነግጋል።

በዚህም መሠረት ማንኛውም የምግብ አምራች ወይም አስመጪ ድርጅት ስለሚመድተው ወይም ስለሚያስረጫው ምግብ ደንበኝነት ተጠይቅን ባለው መልኩ ከትትል ለማድረግ የሚያስችል የአሠራር ሥርዓት ለኖረው እንደሚገባ አዋጁ ያስገድዳል።

ሌላው ምግብ በአግባቡ ባለመመረቅ፣ ባለመከማቸቱ፣ ባለመጓጓዣ ወይም ባለመያዙ ምክንያት ደንበኝነት ጉድለት መኖሩን ሲረጋገጥ እንደአግባቡ ባለሥልጣን መሥሪያ ቤቱ ወይም የክልል ጤና ተቆጣጣሪ አካላት ጎብከተው ምግቡን ከመጠቀም እንዲቆጠብ ምርጫ በተሰጠበት ሁሉም ቦታ ተደራጅቶ ባለው የብዙኃን መጠን ሊያሳውቅና ከገበያ እንዲሰበሰብ ለሆኑ የሚችል ሲሆን ይህንንም ተቆጣጣሪ አካላት በጎቃት እየደረጉት ይገኛሉ።

በተለይ ደግሞ ባለሥልጣኑም ሆኖ የክልል ጤና ተቆጣጣሪ አካላት በገበያ ላይ የዋለ ምግብን ደንበኝነት ለማረጋገጥ በየጊዜው የድህረ ገበያ ጥናት ማካሄድ እንዲሰጥባቸውና ወጪውንም እንደአግባቡ አምራቹ ወይም አስመጪው እንዲሸፍን ሊያደርግ እንደሚገባ አዋጁ 1112/11 ያካል። ይህን አዋጅ መሠረት አድርጎም ባለሥልጣኑ ከክልል ጤና ተቆጣጣሪ ጋር በመቀናጅት የተጠና የድህረ ገበያ ጥናት በማካሄድ በርካታ ውጤቶችን ማግኘት ችሏል።

ባለሥልጣኑ ለተጠቃሚ አገልግሎት ምግብ የሚያቀርብ ማንኛውም የምግብ ተቋም ደንበኝነት የተጠበቀ መሆኑ የማረጋገጥ ኃላፊነት የሚለበት ይህ አዋጅ፣ የሚደረገው የምግብ ደንበኝነት ቁጥጥርም የምርቱን ንድፈትና በሰው ጤና ላይ ሊያደርስ የሚችለውን ስጋት መሠረት ባደገ መልኩ መሆን እንዳለበት ያስቀምጣል። ማንኛውም ምግብና የምግብ ማሸጊያ ደግሞ አግባብ ያለው አካል ያወጣውን የኢትዮጵያ ደረጃ የሚያሟላ መሆኑን ባለሥልጣኑ መሥሪያ ቤቱ እንዲያረጋግጥ ኃላፊነት ጥሎበታል።

ከዚህ በተጨማሪም በምግብ ተቋም የሚቀርብ ምግብ ደንበኝነት የሚያሟላ ስለመሆኑ ባለሥልጣኑ ወይም የክልል ጤና ተቆጣጣሪ አካላት ተቀባይነት ያለውን የሦስተኛ ወገን የተሰማሚነት ምክንያት ሊጠይቁ እንደሚችል ሲጠበቅ ይህንንም ተቋማቱ ከመንግሥትም ይሁን ከግል አገልግሎቱን ከሚሰጡ ድርጅቶች ጋር በቅርበት በመሥራት ላይ ይገኛሉ።

አስገዳጅ ደረጃ የወጣለት ማንኛውም በሀገር ውስጥ የሚመረት ምግብ የአስገዳጅ ደረጃ ምልክት ሊኖረው ይህን ሊያደጋግጥ የሚችል ወቅታዊ ስርተፊኬት የተሰጠው መሆን ያለበት ሲሆን ባለሥልጣኑ መሥሪያ ቤቱም ይህንን የወከታተል የማረጋገጥ ሥራ ለሠራ እንደሚገባው ተደንግጓል።

አስገዳጅ ደረጃ ምልክት እንዲሰጥፉ የሚገደዱ ምርቶች ደግሞ ውሃ፣ የምግብ ጨው፣ የምግብ ዘይት፣ ለስላሳ መጠጦች፣ ቢራ፣ ዱቄት፣ ፓስቸራይዥድ ውተትና የመሳሰሉት ናቸው።

ምግብ እና የምግብ ንግድ ተቋም ምክንብ ባለሥልጣኑ መሥሪያ ቤቱ ወይም የክልል ጤና ተቆጣጣሪው አካል በሚወስነው የጊዜ ገደብ መሠረት በወቅቱ መታደስ የሚኖርበት ሲሆን ከዚህ ሌላ ማንኛውም ስው በምግብ ንግድ ሥራ ላይ ከመሰማራቱ በፊት ባለሥልጣኑ ወይም በክልል ጤና ተቆጣጣሪ መመዘኑን የሚኖርበት መሆኑን አዋጁ ያስቀምጣል። ማንኛውም የምግብ ንግድ ተቋም ባለሥልጣኑ መሥሪያ ቤቱ ወይም ከክልል ጤና ተቆጣጣሪው የበቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት ላይገኝ የታሸገ ምግብን አገልግሎት ላይ እንዲውል ማቅረብ እንደማይችል ሕገ ያስቀምጣል።

በተጨማሪም ባለሥልጣኑ መሥሪያ ቤቱ ማንኛውም የምግብ ንግድ ተቋም ለምግብ ማምረት፣ ማዘጋጀት፣ ማከማቸት ወይም መሸጥ አገልግሎት የሚውል አካባቢ ምግብን ሊበክል ከሚችል ነገር የጻዕድ የራቀ መሆኑን የማረጋገጥ ኃላፊነት ያለበት መሆኑን ሲያሳስብ ማንኛውም የምግብ ተቋም የምግብን ደንበኝነት በማያጻፍል መልኩ እንደምግብ ባሕር የቅዝቃዜ ህንጻላቱን ጠብቆ ማከማቸት፣ ማጓጓዣ፣ መሸጥ ወይም ማቅረብ እንደሚኖርበት ሕገ ያካል።

ማንኛውም የምግብ ተቋም የሚያመርተውን ምግብ ደንበኝነት ለማረጋገጥ የሚያስችል የጥራት

ማረጋገጫ ሥርዓት ተግባራዊ ማድረግ አለበት። ይህም ማንኛውም የምግብ አምራች፣ አስመጪ ወይም አዘጋጅ ለምግብ ማምረት አገልግሎት የሚውል ጥሪ ዕቃ ደንበኝነት የተጠበቀ መሆኑን የማረጋገጥ ኃላፊነት ያለበት ሲሆን በአንጻሩም ባለሥልጣኑ ይህንን የማረጋገጥ ኃላፊነት እንዳለበት በግልፅ ተደንግጓል።

ከዚህ ባሻገር ማንኛውንም ምግብ ወደ ሀገር ውስጥ ማስመጣት የሚቻለው ተፈጻሚነት ያለውን የደንበኝነት ደረጃ ሲያሟሉ ባለሥልጣኑ መሥሪያ ቤቱ የበቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት ሲያገኝ ብቻ ሲሆን የምግብ ደንበኝነት አጠራር ሆኖ ሲያገኘው የላቦራቶሪ ምርመራ ሊያደርግ ወይም የላቦራቶሪ ምርመራ በሌላ ሦስተኛ አካል እንዲደረግና ወጪውም በአስመጪው ድርጅት እንዲሸፈን ሊያዝ ይችላል።

በሌላ በኩል ወደ ሀገር ውስጥ የሚገባ ማንኛውም ምግብ የደንበኝነት ችግር ሲኖረውና የአምራቹን የመልካም አመራር ሥርዓት ማሻቅ አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ ባለሥልጣኑ መሥሪያ ቤቱ የመልካም አመራር ሥርዓት እንዲካሄድ ሊያዝ ይችላል። ወደ ሀገር ውስጥ የገባ ማንኛውም ምግብ የደንበኝነት ጉድለት የተገኘበት እንደሆነ በአስመጪው በሚሸፈን ወጪ ወደ መጠበቅ ይረጋ እንዲመለስ ወይም በሀገር ውስጥ እንዲወገድ ይደረጋል።

በመሆኑም ማንኛውም የምግብ ላኪ ወደ ውጭ ሀገር ስለሚወጣው ምግብ እንደ አስፈላጊነቱ የጤና ምስክር ወረቀት ከባለሥልጣኑ መሥሪያ ቤቱ ማግኘት እንደሚችል በአዋጅ ቁጥር 1112/11 ተቀምጧል።

Tel : +251-11-552-41-22
+251-11-552-41-22
P.o. box. 5681
Free call. 8482

<http://www.fmhcha.gov.et/contact/>
E-mail contactefda@efda.gov.et
Telegram channel link
<https://t.me/ethiopianfoodanddrugauthority/>